

Kürt Ulusal Hareketi ve Geçmişle Yüzleşmenin Dayanılmaz Ağırlığı

2012-12-05 11:05:00

"Bütünölmüş kuşakların geleneği, yaşayanların beyinleri üzerine bir karabasan gibi çöker."

Karl Marks

"Kürtler'de ağırlıklıyaşanan, kendi egemenleri ve sömürücülerinin sahip olduklarıbir devletten ziyade, başka etnik kökenden hanedanlar veya sınıflarınhkim oldukları devletlere ortak olmaktan, en kötü uşaklığa kadar giden bir siyas tarihin resmyet kazanmasıdır."

Abdullah Öcalan

Giriş

Ben bu yazıda PKK'nın, Kürt halkının ya da toplumunun tarihinde önemli bir yer tutan kirlı bir geleneğe sahip çıkma ve özü, Kürt halkının/ toplumun feodal önderlerinin Osmanlı-Türk gericiliğiyle işbirliği yapma olan bu geleneğini sürdürme eğilimi üzerinde duracağım. Aslında bu konuya değişik yazılarımda yer yer ve belirli ölçülerde değinmiş bulunuyorum. Ancak, Türkiye ve Ortadoğu jeografisinin devrimci dönüşümünde önemli bir rol oynamaya aday olan ve bağrında önemli bir devrimci potansiyel taşıdığıkanıtlamış bulunan bir halka önderlik eden PKK ve onun yöneticileri, sözünüettiğim tarihsel kamburdan kurtulmak için herhangi bir adım atmamış, dahasıbu kamburu özenle muhafaza etmişlerdir. Bu husus, sözkonusu eğilimin daha kapsamlı bir tarzda ele alınmasınıgerektiriyor.

Bu sorunun bir yanı, geçmişte işlenmişolan ve büyükölçüde kollektif bir nitelik

taşıyan bazı suçlarla yüzleşme gereği ise, bir yanda başını PKK'nın çektiği Kürt ulusal hareketinin etkisini BUGÜN de hissettiren bu kirli geleneğin etkisinden kurtulmasının yakıcı gereğidir. Böylesi bir kopuşun sağlanamamasının Kürt halkının ve ulusal hareketinin büyük bedeller ve özveriler sonucu elde ettiği mevzileri yitirmesine yol açması şüpheye bile değerlidir. Bunun dünyada pek çok örneğinin yaşanmış olduğu biliniyor. Böylesi bir eleştirel saptama Kürt ulusal hareketine önyargısız ve objektif bir tarzda bakmayanlarıya da bakamayanları şaşırtacaktır belki. Fakat sözünü ettiğim kirli geleneğin, başını PKK'nın çektiği Kürt ulusal hareketinin yöneticilerinin düşünce, öneri ve taktiklerinde yaşamaya devam eden bir eğilim olduğunu anlamak için çok büyük bir zihinsel çaba harcamak gerekmiyor.

Nasıl bir canlının bedensel ve zihinsel sağlığını olumsuz yönde etkileyen faktörlerin üstesinden gelinememesi onun sağlıklı bir yaşam sürmesine engel olacak, hatt o organizmanın zamanla çürümeye ve belki onun erken ölümüne yol açacaksa, ilerici bir siyasal hareketin geri ve gerici toplumsal geleneklerle hesaplaşmaması da o hareketin doğru bir siyasal çizgi izlemesine engel olacak, onun siyasal olarak iflasına ve belki de erken siyasal ölümüne yol açacaktır. Aşılabilmesi halinde bu kirli gelenek Kürt ulusal hareketinin geleceğini de karartabilecektir. "Başka halkları ezen bir halkın özgür olama" yacağı ilkesi burada da bütünüyle geçerlidir Kürt feodal ağalarının ve Kürt halkının bir bölümünün uzun bir tarih dilimi boyunca, Osmanlı ve Türk gerici egemen sınıflarıyla başka ve özellikle gayrimüslim halkların ezilmesinde işbirliği yapmış olması, bu halkın kollarındaki ve ayaklarındaki zincirleri daha da sağlamlaştırmıştır. Bu kirli gelenek onun bugüne değin kendi ulusal devletini kuramamasında da çok önemli bir rol oynamıştır. Buna, feodal parçalanmanın aşılabilmesini, Kürt beylerinin, şeyhlerinin, aşiret reislerinin ve savaş ağalarının bir çok kez, bölge devletlerinin ve sömürgeci ve emperyalist devletlerin "böl ve egemen ol" metodu doğrultusunda Kürt halkının öteki bölümlerine karşı savaşmış olmasını ekleyebiliriz. Aşağıda daha ayrıntılı bir biçimde göstereceğim gibi, bu gelenek etkisini PKK'nın tez ve taktiklerinde de hissettirmektedir. Yöneticilerinin -Türk burjuva devletiyle ve ABD ve Batı Avrupa emperyalistleriyle- pek çok uzlaşma ve flört girişimine rağmen PKK'nın Türk gericiliğiyle açık bir işbirliğine girismemiş olduğu doğrudur. AMA, sözünü ettiğim uzlaşma ve flört girişimleri bugüne kadar başarıya ulaşmadıysa bunu, PKK'nın "devrimci sağduyusuna" ve ilkesel tutarlılığına değil, Ankara'nın siyasal kabızlığı, dargörüşlülüğü ve "Kürt sorunu"nu bazı önemsiz ödünler vererek "çözme" esneklik, irade ve

cesaretinden bile yoksun olmasına borçluyuz. Dünya işçi sınıfı ve halklarının tarihsel deneyimi az-çok tutarlı demokratik ve ulusal kurtuluşçu bir çizgi izlemeyen -ve hatt izleyen- ulusal hareketlerin zafere ulaşmalarının ardından kendi ülkelerindeki ya da bölgelerindeki diğer ezilen ulus ve milliyetlerle gerçek bir dayanışma içinde olmak bir yana onların davalarına karşı duyarsız kalabileceğini, hatt onlara karşı ezen ulusun egemen sınıfıyla ya da emperyalist burjuvaziyle birlikte hareket edebileceğini yeniden ve yeniden göstermiştir ve gösterecektir de. Bu, adigeçen hareketlerin işçi sınıfının devrimci önderliğinden yoksun olmaları ve buna bağlı olarak demokratik devrim aşamasında çakılıp kalmamaları ve kesintisiz bir biçimde sosyalist devrime geçememeleri hlinde, onyılları kapsayan büyük özveriler sonucu elde edilen kazanımların yeniden yitirileceğini öngören Marksist-Leninist öğretiyi doğrular.

Eleştirinin keskin oklarını egemen sınıflara yöneltmek, devrimci hareketler için hemen hemen her zaman görece kolay bir uğraş olagelmıştır. Ama ezilen sınıfların, ezilen ulusların ve diğer ezilen katmanların haklarını savunan ve eski toplumsal ve siyasal ilişkileri köklü bir biçimde değiştirmek için savaşan ya da savaştığını savunan örgüt ve hareketler için, eleştiri oklarını kendisine yöneltmek kural olarak daha zor ve daha sancılıdır. Bu saptamanın PKK için fazlasıyla geçerli olduğu söylenebilir. Gerçi Abdullah Öcalan, "Bir parti, kendi adına yapılan bu tutum ve uygulamaların hesabını sormazsa lekelenir, kendi özüne ters düşmüş olur (PKK IV. Ulusal Kongresi'ne Sunulan Politik Rapor, Köln, Weşanen Serxwebun, 1992, s. 156) demişti. Ancak pratik PKK'nın, içtenlikli ve devrimci eleştiriye hiç de dostça yaklaşmadığını göstermiştir. Oysa, üzerinde yükseldiği tarihsel ve toplumsal zemin, özellikle de Kürt halkının ve PKK'nın kendi tarihi, sahici bir özeleştiri anlayışı ve pratiğinin yaşamsal bir önem taşıdığını gösterir. Aslında, her gerçek devrimci hareket için özeleştiri, sadece sıradan bir gereklilik değildir onun kusurlarından ve hatalarından arınması için mutlak bir gerekliliktir. Marks'ın, 19. yüzyılın proleter devrimleri için söylediği şu sözler pek ulusal ve demokratik kurtuluş hareketleri için de bir rehber ilke olabilir:

"Buna karşılık, proletarya devrimleri, 19. yüzyılın devrimleri olarak, durmadan kendi kendilerini eleştirirler,... kendi ilk girişimlerinin kararsızlıkları ile, zaafı ile ve zavallılığı ile alay ederler..." (Louis Bonaparte'ın 18 Brumaire'i, Ankara, Sol Yayınları, 1990, s. 18)

Başını PKK'nın çektiği Kürt ulusal hareketi değişik açılardan eleştirilecektir ve eleştirilmelidir de. Bunu gerekli kılan en önemli faktörlerden biri de şudur: PKK ve Kürt ulusal hareketi ile dayanışma içinde olan devrimci ve ilerici çevre, grup ve kişilerin bu görevi yerine getirememekte, devrimci dayanışma ile kuyrukçuluğu birbirine karıştırmakta, Kürt ulusal hareketine yaslanarak politika yapmaya çalışmakta ve PKK yöneticilerinin ve özellikle de Abdullah Öcalan'ın her sözünde ve eyleminde bir erdem keşfetme hastalığına tutulmuş gözükmetedirler. Öyle ki onlar Öcalan'ın Türk ordusunun -28 Şubat döneminde olduğu gibi- asker darbe yapma eğilim ve girişimini onamasını, Türk devletinin yıkılmasından yana olmadığını altını çizerek belirtmesini ve "Türkiye'nin iç barışından aldığı güçle bölgede lider bir ülke olarak hamle gücüne kavuşacağı"nı ileri sürmesini vb. sessizlik ve pişkinlikle ve hiçbir eleştiri yapmaksızın dinleyebilmektedirler. (1) Türkiye devrimci hareketinin ya da onun kalıntılarının Kürt ulusal hareketiyle dayanışma içinde olan bölümünün bu sakat tutumu, Türkiye solunun 1960'lı, 1970'li ve bir ölçüde 1980'li yıllarda sergilediği Türk milliyetçiliğiyle sakatlanmış tutumun diyalektiksel değil, mekaniksel karşıtıdır. Bunun kökeninde, güce tapma eğilimi ve özgüven yoksunluğu yatmaktadır. Özü, daha önceki devrimci programları ve siyasal çizgilerini ve biçimsel olarak savundukları Marksizm-Leninizmin ilkelerini reddetme ve ayaklar altına alma anlayış ve pratiğinin, yani tasfiyeciliğin yattığı bu tutum, PKK'nın olası bir çöküşü ya da -PKK yöneticilerinin yıllardır önermekte oldukları gibi- düzenle ve devletle stratejik bir bağlaşma kurmaları hinde rahatlıkla tam tersine ve tasfiyeciliğin bir başka biçimine, yani sosyal-şoven bir çizgiye evrilebilecektir. Demek oluyor ki, bu yazıda dile getirilecek olan eleştiri PKK'nın yanısıra, bir ölçüde onun milliyetçi ve pragmatist çizgisini ve Türk gericiliğiyle uzlaşma eğilimini görmezden gelen çevre, grup ve kişilerin de eleştirisi olarak ele alınmalıdır.

Süryanilere Yönelik Saldırıları

Bu yazıyı yazmaya koyulmam birbiriyle sıkışıkya ilişkili iki yakın nedenden kaynaklanıyor. Bunlardan birincisi, son aylarda ve yıllarda Süryanilere yönelik ve içinde Türk burjuva devletinin ve onun üstüörtülü desteğiyle Kürt gericilerinin de yer aldığı saldırıların artmakta olması. (Bunda yurtdışına çıkmak zorunda kalmış olan Süryaniler'in küçük bir bölümünün Türkiye'ye dönmeye başlamalarının yanısıra, bu fazlasıyla sessiz ve içine kapalı topluluğun son yıllarda ulusal ve demokratik haklarını daha fazla aramaya ve seslerini daha fazla yükseltmeye başlamaları önemli bir rol oynamaktadır.) İkincisi ise,

Ahmet Türk'ün ve ardından Murat Karayılan'ın yaptığı ve gerici bir Türk-Kürt bağlaşması kurulmasını öneren açıklamalar. Birincisinden başlayalım.

Türkiye'de yaşamaya devam eden bir avuç Süryani'yi hedef alan baskıların en göze çarpanı, Midyat'taki Mor Gabriel manastırı çevresinde yaşanan ve gerici Türk yargısının altına imzasını attığı son hukuk skandalı. Ama Kürt ulusal hareketini ve Türkiyeli devrimci ve demokratik çevreleri yeni bir sınavdan geçiren bu saldırılar asla Hazine'nin Mor Gabriel'e ait topraklara el koyma girişimiyle sınırlı değil. Türk gerici burjuva basınında çok sınırlı bir biçimde ve sıradan bir haber olarak işlenen ve bazı duyarlı kalemler dışında ilerici ve demokrat çevrelerin detay görmezden geldiği bu gelişmelerden birkaçını şöyle sıralayabiliriz:

*2008'de AKP Mardin milletvekili ve Midyat'ın en büyük korucu ailesinden Süleyman Çelebi'nin aşiretine bağlı Yayvantepe, Eğlence ve Çandarlı adlı Kürt köylerinin muhtarları 1600 yıllık Mor Gabriel manastırının, "köylülere ait" 276 dönüm toprağı işgal ettiği savıyla Hazine'ye başvurdu.

*Almanya'daki Süryani-Asur örgütleri Mor Gabriel (=Deyrulumur) manastırı hakkında açılan davayı protesto etmek için 25 Ocak 2009'da Berlin'de, 15.000 kişinin katıldığı büyük bir miting yaptılar.

*Hazine, 29 Ocak 2009'da Midyat Kadastro Mahkemesi'nde Mor Gabriel Vakfı aleyhine dava açtı.

*Midyat Kadastro Mahkemesi yerinde keşif yaptıktan 24 Haziran 2009'da Hazine'nin açtığı davayı reddetti.

*Temmuz 2010'da Yargıtay, Midyat Kadastro Mahkemesi'nin Mor Gabriel manastırını haklı bulan kararını bozdu.

*Eylül 2010'da Midyat'ın diasporadan dönenlerin yaşadığı Anhel köyündeki Mor Kuryakos ve Mor Eşayo kiliselerinde beş hırsızlık olayı gerçekleşti.

*10 Ekim 2010'da Midyat'a bağlı Dergube köyünde Süryani gençler, "Hristiyanların katli vaciptir" diyen kişiler tarafından dövüldü.

*Midyat'a bağlı Elbeğendi Köyü'nde yaşayan Süryani papaz yardımcısı 45

yaşındaki İsrail Demir 2 Mayıs 2012'de, bahçesine giren hayvanlar yüzünden tartıştığı bir çoban tarafından pompalı tüfekle vuruldu ve ağır biçimde yaralandı.

*Eylül 2011'de, Milli Eğitim Bakanlığı Talim ve Terbiye Kurulu'nun 2009 yılında ders kitabı olarak okutulmasına izin verdiği ortaöğretim 10. Sınıf Tarih kitabında Süryani-Asurler'in hain olarak nitelendiği ortaya çıktı.

*Mardin'deki 14 Süryani-Asur Derneği, 1 Ekim 2011'de yaptıkları açıklamada, Tarih kitabının "Süryanilerin batılı ülkelerle işbirliği yapan hainler" olarak göstermesini protesto ettiler.

*Almanya'daki çeşitli dinsel kuruluşlar 11 Şubat 2012'de yaptıkları ortak bir açıklamayla Mor Gabriel manastırının korunmasını istediler.

*12 Şubat 2012'de Mardin'in İdil ilçesinde bulunan Süryani Kültür Kardeşlik Sevgi ve Hoşgörü Derneği'ne gece saatlerinde kimliği belirsiz kişilerce saldırı düzenlendi.

*Süryaniler 28 Şubat 2012'de Diyarbakır Belediye Başkanı Osman Baydemir'e başvurarak kentte bir Süryani soykırım anıtı dikilmesini talep ettiler.

*2 Mayıs 2012'de Mardin'in Midyat ilçesine bağlı Mercimekli (Habsunnes) Köyü'nde bulunan ve Süryanilerin kullandığı 2000 yıllık Mor Loozor manastırının inziva kulesi kimliği belirsiz kişilerce tahrip edildi.

*Saadet Partisi Genel İdare Kurulu üyesi Doğan Bekin, Süryaniler'in Büyük Asur Devletini yeniden canlandırmak istediğini ileri sürdü:

"Osmanlı döneminde toprakları 28 milyon metrekareye ulaşan ancak şu anda 875 bin metrekareye düşen ülke toprağının bu son çıkarılan yasayla birlikte bu sefer kuvvetle değil, parayla satın alma yoluna gidildiğini belirten Doğan Bekin, 'Büyük İsrail devletinin kurulması için yapılan çalışmaları herkes bilmektedir. Ancak bunu tamamlayacak bir başka önemli faktör de Güneydoğu'da Büyük Asur Devleti ile ilgili toprak satın alma ve toprakların el değiştirme süreci başlayacaktır' şeklinde konuştu." ("Toprak Satışıyla Ortaya Çıkan Yeni Tehlike: Midyat'a Vatikan kolonisi!", Milli Gazete, 23 Mayıs 2012)

*15 Haziran 2012'de Alman Parlamentosu, Türkiye'ye Süryanilerin haklarının güvence altına alınması ve dünyanın en eski manastırlarından Mor Gabriel'in korunması çağrısında bulundu.

*16 Haziran 2012'de Mor Gabriel'in kadim topraklarından bir kısmı Yargıtay Hukuk Genel Kurulu kararıyla ve kesin olarak Hazine'ye devredildi.

*4 Temmuz 2012'de İsveç'te Süryani, Alev, Ermeni, Kürt örgütleri ortak bir açıklama yaparak Türk devletinin Mor Gabriel manastırına ait topraklara elkoymasını kınadı.

*21 Temmuz 2012'de Yargıtay Hukuk Genel Kurulu, Mor Gabriel Manastırı'nı'Hazine arazisinde işgalci sayan' kararının gerekçesini açıkladı.

Bu olgulara şu tanıklığıda eklemekten edemeyeceğim:

"Sitere Ana, eli kolu ile Midyat ıanlatıyor. Biz, Süryanilerin buralarda güvenli yaşayıp yaşamadığınısordukça, o çevreyi anlatıyor. Israrlısorularımız karşısında dayanamayarak, Buralarda aşiret var, onlarsa Süryanileri bir de yoksulları eziyor diyor. Eli ile tarlalarıışaret ederek Hepsi onların, bizler onların xulamlarıyız diyor. Süryanilerde ağalığın hiç olmadığınısöyleyen Sitere Ana, şimdiki aşiret reisi ağaların aynızamanda korucu olduğunu anlatıyor. Felemeze Cuma, Felemeze Aslan, Süleyman Çelebi, Abdullah Taşisimli ağaların isimlerini bir solukta sıralıyor.

"Ağalardan bahsederken ferman zamanından korktuğunu anlatıyor. Fermanın ise gayrimüslimlerin geçmişte yaşadığı mezalime denk geldiğini daha sonra anlıyoruz...

"(Midyat Süryani Kültür Derneği kurucularından- G. A.) Jacop Gabriel, 1915 olaylarınıherkes Ermeniler üzerinde tartışsa da bu felketin dikkat çekmeyen en büyük mağdurlarından birinin de Süryaniler olduğunu hatırlatıyor. Pek çok Süryani'nin kılıçtan geçirilmesi yüzünden Seyfo olarak anılan sürecin etkilerinin günümüzde de derin olduğundan söz ediyor. Bu nedenle de Süryaniler'in kendi toplumundan olmayanlara karşı mesafeli ve kaygılı olduğunun altını çiziyor...

"Jacob Gabriel, Seyfo'yu anlatıyor bize: 'Seyfo döneminde Süryani nüfusumuzun büyük bir bölümü gitmek zorunda kaldı. Bunun travmasını hlen yaşıyoruz. 90 yıl geçmesine rağmen yaşananlar unutulmadı. 500 bin insanımız katledildi. Kalanlar dağıldı. Suriye, Irak, Lübnan a gidenler dahi oldu. Hayatta kalanlar köylerde bir süre yaşadılar. Sonra yine gidişler oldu. Ancak geri dönüşler de oldu. 1970'e kadar nüfusumuz epey toplandı. Ancak daha sonra göçler yine başladı...'

"Gabriel net sayısını bilmesede de, çok sayıda köylerinin boşaltıldığını sırlarla anlatıyor...

"Örneğin Turize Bagok Dağı nda biri hariç 8 Süryani köyü boşaltılmış. 60 bin dolaylarında olan nüfuslarının Midyat'ta şimdi 450, köylerle birlikte ise 2500 dolaylarında olduğunu söylüyor. Ayrıca Süryaniler'in kutsal ana yurdu olarak gördüğü Mardin, İdil, Dargeçit ve Nusaybin arasından oluşan Turabidin bölgesinde yaşananları da anlatıyor...

"Süryaniler'in feodal düzene bağlı yaşamak zorunda bırakıldığından da yakınıyor. Özellikle köylerin aynı zamanda korucu olan aşiret ağalarına bağlanması ile Süryaniler'in zorlandığını, daha önce terketmek zorunda kaldıkları topraklarına bu insanların kim olması yüzünden, topraklarına yeniden sahip olmanın güçleştiğine işaret ediyor.

"Gabriel, 'Süryaniler kendilerine ait toprakları ekirdi. Büyük bir kısmı tapuluydu. Zamanla boşalan köyler ve katledilen köylülerin toprağına korucular el koymuştu. Gidenler topraklarını alabilmek için üç katı para ödemek zorunda kalıyor. Kürtler aslında kendi toplumları içinde Süryaniler'i kucaklayalım çağrısı yapmalıdır. Sorunsuz toprakların geri verilmesi gerekiyor' diyor son olarak... " (Yüksel Genç, "Tarihten kalan kent: Midyat", Günlük Gazete, 4 Kasım 2009)

Bugünkü Türkiye'nin Turabdin denen ve Mardin ve çevre illeri kapsayan bölgesinde yaşanan Süryaniler'in 1915'te, kendilerinin Seyfo (=Kılıç) olarak adlandırdığı bir kıyım yaşadığı, bu kıyımda ve Süryani'lerin mallarının yağmalanmasında bölgede bulunan Kürt aşiretlerinin önemli bir sorumluluğu olduğu, Türk burjuva devletinin Süryani'leri hedef alan baskısının tüm 20. yüzyıl boyunca sürdüğüve şimdi de çevredeki Kürt aşiretlerinin de katılımıyla -daha kısıtlı bir biçimde de olsa- sürmekte olduğu biliniyor. Tabi, bir zamanlar yüzbinlerce insanın yaşadığı bu bölgede şimdi yaşamakta olan Süryani'lerin sayısının birkaçını geçmediği, herhangi bir kolektif hakka sahip olmayan bu halkın sesini duyurmanın ve haklarını savunmanın tüm demokrat ve ilerici güçlerin temel görevlerinden biri olduğu da. Ne var ki, bu görevin yerine getirilmekte olduğu söylenemez. Peki, Kürt ulusal hareketi ve onun yöneticileri bu konuya nasıl yaklaşıyor, bu konuda nasıl bir tavır sergiliyorlar?

27 Mayıs 2012'de ANF'nda yayınlanan bir haberde şöyle deniyordu:

"Belçika'nın başkenti Brüksel'de toplanan KNK 12. Genel Kurulu 2. gün oturumları başladı. Yemin töreniyle başlayan ikinci gün oturumları siyasal gündem ile ulusal kongre-konferans hakkındaki tartışmalarla devam ediyor. KNK'nin kurucu üyelerinden George Aryo, Güney ve Kuzey Kürdistan'da Asurlara yönelik saldırıların arttığını belirterek, Kürt örgütlerine saldırılara karşı sesiz kalmamaları çağrısında bulundu." ("KNK Genel Kurulu'nda 'Asur' eleştirisi") Aryo'nun, "Güney ve Kuzey Kürdistan'da Asurlara yönelik saldırıların arttığını belirt"mesi ve "Kürt örgütlerine saldırılara karşı sesiz kalmamaları çağrısında bulun"ması, çok da üstü örtülü olmayan bir eleştiri sayılmalı. Türkiye'deki Süryani halkının haklarını savunmanın, gene Süryani kökenli bir KNK kurucu üyesine (George Aryo) ya da Süryani kökenli BDP milletvekiline (Erol Dora) kaldığı dikkate alındığında bu eleştirinin hiç de yersiz olmadığı anlaşılabilir. Bellibaşlı Kürt örgütlerinin (KCK, DTK, BDP) Süryani halkına yapılan saldırılara karşı bir eylemi, bir girişimi, hatt bir açıklaması yok gibidir. İnternette yaptığım sınırlı bir taramada ben sadece iki kaleme rastlayabildim: Bunlardan birincisi 20 Şubat 2011'de Diyarbakır'da toplanan DTK İnanç Komisyonu'nun Sonuç Bildirgesinde, o da diğer ezilen etnik gruplar, dinler ve mezheplerin arasında Süryanilerin adının da yer alması, ikincisi ise Halkların Demokratik Kongresi'nin 11 Temmuz 2012 tarihli açıklamasında Alevlerin yanısıra Süryanilerin dinsel özgürlüklerinin savunulması ve Mor Gabriel manastırını hedef alan saldırının kınanması.

Daha eski belgelere göz attığımızda şöyle bir durumla karşılaşyoruz. 20 Mart 2005 tarihli Koma Ciwaken Kürdistan Sözleşmesi adlı belgede ne Süryaniler'den, ne de Alevler'den, Ezidler'den, Keldaniler'den, Ermeniler'den vb. söz edilmektedir. Öte yandan, Demokratik Toplum Partisi programında şu tümce yer alıyor:

"zidi ve Süryani-Asur-Nastur gibi inanç gruplarının kendilerini ifade etmelerinin önündeki engeller kaldırılacak, her türlü ibadet ve eğitimlerine olanak sağlanacaktır." Barış ve Demokrasi Partisi programında ise şöyle deniyor bu konuda:

"Türkiye Cumhuriyeti çok kimlikli, çok dilli, ve çok kültürlüdür. Bu kültürel değerler partimizin övünç kaynağıdır. Türkler, Kürtler, Çerkezler, Ermeniler, Rumlar, Süryaniler, Keldaniler, Araplar, Lazlar bu toprakları kendi kültürel değerleriyle harmanlayıp bir kültür mozaiği oluşturmuşlardır."

Az-çok tutarlı ve kişilikli bir ulusal kurtuluş hareketinin Türkiye sınırları içinde yaşayan ve korkunç kıyımlara hedef olmuş olan Hristiyan halkların bugün yaşamakta oldukları haksızlıklara karşı ÇOK DAHA net ve eylemli bir tutum alması gerekirken Kürt ulusal hareketi çatısı altında yer alan örgütler ve onların yöneticileri bu konuda doğru dürüst bir açıklama bile yapmamışlardır. Demokratik Toplum Kongresi eşbaşkanı ve BDP (ve daha önce DTP) Mardin milletvekili Ahmet Türk'ün olsun BDP Mardin milletvekili Gülseren Yıldırım'ın olsun bu konuda seslerini yükseltmemeleri ise bir başka tuhaf ve kabul edilemez tutum. (2) Üstelik bu sessizlik, bugün Midyat ve çevresinde Kürt kökenli bir ağanın (AKP milletvekili Süleyman Çelebi) ve onun aşiretinden köylülerin Türk burjuva devletiyle elele Süryani halkına karşı bir dizi suç işlemekte olduğu koşullarda yaşanıyor. Oysa Kürt halkının ve ulusal hareketinin, gerek bu güncel ve gerekse de çok iyi bilinen tarihsel nedenlere bağlı olarak Süryani halkıyla sıkı bir dayanışma içinde olmaları gerekirdi. "Çok iyi bilinen tarihsel nedenler" derken bir kısım Kürt feodal beylerinin 19. yüzyılın ikinci yarısında ve 20. yüzyılın ilk on yıllarında Ermeni, Nastur, Ezid halklarının yanı sıra Süryani halkına karşı işlenmiş çok ağır suça ortaklık etmiş, bu halklara karşı Osmanlı ve Türk gericileriyle işbirliği içinde kıyımlar gerçekleştirmiş ve onların mal ve zenginliklerine el koymuş olmasını kastediyorum. Bu konunun daha iyi anlaşılmasını sağlamak için bazı

araştırmacıların söyledikleri ve yazdıklarına göz atmamız gerekiyor.

Ayşe Hür, bu konuyu işlediğı bir yazısında 1914-15 yıllarında çıkarılan bir fermanın bazı Kürt aşiretlerinin Süryaniler'e saldırması için bir kıvılcım anlamına geldiğini şöyle anlatıyordu:

"Fermanın (fermana Fileh'a denenen Hristiyan fermanının- G. A.) Süryaniler'e uygulanmasının en önemli nedeninin devletin merkez bir kararı olmaktan çok bölgedeki Kürtler ve Arapların Ermenilere yönelik fermanı bir fırsat olarak değerlendirip Süryanilere yönelik katliamlara başladıkları, bunun en önemli nedeninin de bölgedeki Süryani nüfusunun elindeki mallarıyla geçirmek olduğu inancıdır...

"Ancak bölgedeki Müslümanların fermanı bir fırsat olarak gördükleri de bir başka gerçektir. Örneğin, Süryaniler bölgedeki Kürt aşiretleri tarafından aşiret kapsamına alınmakla birlikte, Ferman sırasında bu aşiretlerin çoğu kendilerine sahip çıkmamış hatt aynı aşiret mensupları tarafından da baskıya maruz kalmıştır...

"Bölgede Müslümanlar arasında yaygın kanı ve iddia, ferman sırasında Müslümanların çoğu Süryani'yi koruduğudur. Ancak gerek Süryanilerden gerek Müslümanlardan bunun tersi konusunda örnek olayları anlatanlar da vardır. Ferman sonrası Süryani mallarına yönelik yağmanın izlerine günlük dilde hırsatlanmaktadır. Örneğin, birisinin fazla malı olup, eğer bunun fazla emek harcamadan elde edildiğine inanılması durumunda kullanılan, Kürtçe 'bixwin, malfıla ye' (yiğir Hristiyan malıdır) sözünün en tipik örneğidir. Günümüzde bazı Kürtlerin dedelerinin yaptıklarını tasvip etmediklerini söylemelerine karşın yaşanan olayın büyüklüğü nedeniyle Kürtlere yönelik güvensizlik Süryaniler arasında hı çok yaygındır." ("Mezopotamya'nın Kadim Halkı: Süryaniler", 16 Aralık 2008)

İsmail Beşikçi, 23 Mart 2012 de, İstanbul'da gerçekleşen Süryaniler Sempozyumu'nda yaptığı konuşmada Kürt aşiretlerinin, "bazı Kürd bölgelerinde, Ermenilere ve Süryanilere karşı yoğun bir şekilde kullanıldığını" belirttiikten sonra İttihat ve Terakki çetesinin, kendisiyle suç ortaklığı yapan Kürtleri manev bir tutsaklık altına almasını şöyle anlatıyordu:

"Ermenilerin yaşadığı soykırımdan sonra, şu veya bu şekilde Ermeni/Süryani malı yağma eden bir kişi, bu malı sürekli olarak tasarruf etmek ister. İşte o zaman devletle karşı karşıya gelir. Devlet ona şöyle söyler. Bu malı kullanabilirsin, bu mal senin olabilir. Buna göz yumabilirim. Ama sen de benim görüşlerimi destekleyeceksin. Benim görüşlerimin yaygınlaşması için çalışacaksın. Aksi hâlde, bu malı senin elinden alırım. Kullanmana izin vermem. Devletin görüşleri elbette Kürdlerle ilgilidir, devletin asimilasyon politikaları ile ilgilidir." ("Süryaniler ve Yakındoğu")

Öte yandan, Seyfo Center'ın yöneticisi Sabri Atman 2 Nisan 2012'de yaptığı bir söyleşi sırasında, kendisine yöneltilen bir soru üzerine Kürtlerin rolü hakkında şöyle konuşuyordu:

"1915'te Süryani ve Ermenilere yapılan soykırımda Kürt rolünün de olduğunu ve bir çok Kürt aşiretinin bu uğursuz katliamda kullanıldığını düşünüyorum ve söylüyorum. 1915 Soykırımında Kürt tarafının da rolü var ve bu olay örtbas edilmemeli, tam tersine açık bir şekilde incelenmeli dendiği zaman, buna tepkisel olarak gelen, ama Ermeniler Kürtlere falan yerde şunu yaptı', Süryaniler de Kürtlere karşı.', gibi 'ama'lı ve gerekçeli yaklaşımı kişi olarak bir çok Kürt sitesinde okuyucu mektupları ve yazıları olarak kısa bir süre önce takip ettim. Konuştuğum bazı Kürt dostlarımın da benzer bir eğilimi, yani 1915 Soykırımında Kürt rolünü bilinçli bir şekilde gündeme taşımamayı veya bunun önünü kesmeyi tercih ettiklerini gözlemledim. Bu tercih bilerek yapılan bir tercihtir...

"Bu soykırımda Kürtlerin rolü neydi?' sorusu sorulsun ve tartışma konusu yapılsın. Arkasından, Abdülhamit tarafından kurulan Hamidiye Alayları'nın karşılığında ve kime karşı kurdurulmuştu? Bunun da arkasından şöyle bir soruyu gündeme getirilsin: 1915 Soykırım döneminde Hamidiye Alayları dağıtılmıştı, fakat yerine geçen Süvari Birlikleri de Kürtler'den oluşuyordu. Bunların öldürdüklerinin bir kısmı çıkarılsın ve talan ettikleri Ermeni ve Süryani malları araştırılsın."

Kendisi de Midyat'ın Mihallemi halkının yaşadığı eski bir Süryani köyünde doğmuş yazar Orhan Miroğlu ise, Seyfo Soykırım Konferansı'nda yaptığı

konusmada řu bilgileri veriyordu:

"Katliam başladığında, Kürt aşiretlerinin içinden oluşturulan elli kişilik ölüm timleri kuruldu. Bunlara El Hamsin deniyordu. Bunlar yerel halktan oluşturulmuştu ve görev almayı kabul edenler, görevi gönüllü olarak kabul etmişlerdi. Bugünkü koruculuk sistemine çok benzeyen El-Hamsin birlikleri resm üniforma giyiyor, devletten silh alıyor ve cephanelerini ordu birliklerinden sağlıyorlardı...

"Merkezhükümetten gelen emirler ağırlıklı olarak Ermenileri hedef alıyordu ve basitçe tehciri hedefliyordu. Ayrıntılıtehcir programıvardıama o Ermeniler içindi.

"Süryaniler için böyle bir şeyden bahsedilemiyordu. Süryanilerin kaderi büyük oranda yerel yöneticilerin arzu ve isteklerine bırakılmıştı...

"Ermeniler, düşmanla işbirliği yapmak ve isyan etmekle suçlanıyordu. Ama Süryanilere böyle bir suçlama yapmak mümkün değildi. Turabdin bölgesinde yaşayan Süryanilerin siyasal manada kaderlerini Osmanlı imparatorluğuna bağlamış görünüyorlardı...

"1915'te Kürtler Ermeni ve Süryani katliamında önemli rol oynadılar. Bu rolünöyle sıradan bir rol olmadığıaçıktır.

"Hele Süryani'lerin Turabdin bölgesinde yok olmaları tamamen yerel otoritelerle, Kürt ve Arap aşiretleri arasındaki işbirliği sonucunda gerçekleşti...

"Dema fermana fillaha'diye başlayan hikayeler Kürtler arasında yıllarca dilden dile dolaştırdı.

"Ama bu hikayelerde anlatılan insanlık suçunu kabul etmek, Kürtler'e hep ağır geldi.

"Suça ortaklığıkabullenmek söz konusu olduğunda, Kürt aydınlarının iyi bir sınav verdiği söylenemez.

"Aydınlarımız, aşiretlerin katliamlarda oynadıkları rolütamamen İttihatçıların kışkırtıcılığına bağladılar.

"Oysa, Hamidiye Alaylarınıoluşturan güçlüaşiretler çeşitli sebeplerle ama en çok da bu etnik temizliğin bir Hristiyan-Müslüman kavgasıolduğuna inandırıldıkları için suçortaklığı yaptılar...

"Kürtler'in katliamlarda oynadıklarırol, soykırımın meydana gelmesinde belirleyici bir roldür. Onlar İttihatçıların propagandalarına gerçekten inandılar, veya inanmak işlerine geldi. Kürtler 1915'ten önce meydana gelen katliamlarda bir suçortaklığı yaşamışlardıve bu suçortaklığının psikolojisiyle davrandılar...

"Kürt aydınıson zamanlara kadar bu netameli tarih dönem hakkında suskun kalmayıtercih etti ve kendisi de sayısız katliamlara maruz kalmış bir halkın, katliamlardan sorumlu olarak gösterilmesine çok sıcak bakmadı.

"Kürtler'in katliamlardaki rolünün abartılmaması gerektiğini savundu...

"Muhtemelen, merkez hükümetin -İttihatçıların- Süryanileri sürün ve öldürün diye bir emri yoktu. Ermeni soykırımı üstünde çalışılarak, şimdiye kadar bulunan tüm belgeler, aslında Süryanileri, Ermenilerle beraber yakan ana dinamiğin yerel olduğunu gösteriyor. Hükümet de bu yerel dinamiklere-

Kürtlere ve Mihallemilere çok da müdahale etmek istemiyor ve felket bu koşullarda gerçekleşiyor." (Seyfo Soykırım Konferansı'nda Konuşma, 7 Mayıs 2012)

İttihat ve Terakki çetesinin Süryanileri özel olarak hedef almadığını söyleyen Fuat Dündar da bu saptamaları doğrular gibidir:

"Nüfuslarının azlığından dolayı, İttihatçılar için öncelikli tehlike olarak pek algılanmayan Süryani ve Nasturlere yönelik politikalar daha çok yerel yetkililerin ve güçlerin (vali ve mutasarrıflar, asker yetkililer ve özellikle Teşkilat-ı Mahsusa) inisiyatifinde şekillenmiştir." (Modern Türkiye'nin Şifresi, İstanbul, İletişim Yayınları, 2008, s. 349-50)

Öte yandan Abdullah Öcalan'ın, bu yadsıma ve yok sayma tutumunu, hem de Ermeni jenosidi gibi çok daha fazla tartışılmış, belgelenmiş ve kanıtlanmış bir konuda daha da ileri götürdüğünü görüyoruz. O, Ermeni jenosidinden ve Pontus kıyımından esas olarak Ermeniler'in ve Rumlar'ın kendilerinin sorumlu olduğunu ileri sürdüğü 23 Haziran 2006 tarihli görüşme notlarında şöyle demişti:

"Bu söyleyeceklerim Ermeniler tarafından yanlış anlaşılmasın. Ben hiçbir halka ve haklarına karşı değilim. Mustafa Kemal'in öncülüğünde Kürtler ve Türkler arasındaki ittifak sağlanmamış olsaydı, Kürtlerin yaşadığı Kürdistan coğrafyası bugün daha çok parçaya bölünmüş olurdu. Bugün doğudaki toprakların çoğu, Erzurum, Van, Diyarbakır gibi iller, Ermenistan sınırlarında kalacaktı.

"Irak tamamen Araplaşacaktı, Suriye'nin kuzeyinde Asuristan gibi küçük bir devlet kurulacaktı. Kürtlere de Şırnak, Hakkari, belki Siirt illeri verilecekti. Türklere de Konya, Niğde, Nevşehir gibi İç Anadolu'ya sıkışmış küçük bir alan kalacaktı. Bu şekilde oluşacak küçük devletler bağımsız olamayacak, Fransız ve İngiliz emperyalizminin egemenliği altında olacaklardı. Bu küçük devletlerin

bugünkü Kürt Federe Devletinden pek farkı olmayacaktı. Ermeniler ve Pontuslar o zamanki emperyalistlere güvenerek onların oyununa gelmişlerdir ve kaybetmişlerdir. Soykırıma uğramışlardır. Çünkü egemen güç olan Osmanlı 'sen beni öldüreceğine ben seni öldüreceğim' mantığıyla hareket etmiş ve bu acı tablo ortaya çıkmıştır." ("4. İttifak Önerisi") Gene o, bu tarihten yaklaşık 5 yıl sonra, bir kez daha Ermeni jenosidinin nedenini Ermen ulusal hareketini yönetenlerin hatalarına bağlarken şunları söyleyecekti:

Ermeniler katliam ve kıırma uğradılar. Ermenilerin bugünkü durumda olmalarının nedeni dar Ermeni milliyetçiliğidir... Dar Ermeni milliyetçiliğinin bu durumundan da İngiltere sorumludur. Ermenilerin bugünkü sorunlarını aşabilmeleri için dar milliyetçilikten, din milliyetçilikten, Hristiyanlığa dayalı din milliyetçilikten de vazgeçmeleri gerekir. Bu onlara kaybettirdi. ("Biz Cumhuriyetten Dışlanan Her Kesimin, Herkesin Partisiyiz", 13 Mart 2011)

Bu söylenenler, gerici Kürt-Türk bağlaşmasının Kürt halkının/ toplumunun kollektif bilincinde ne kadar derin kökler saldığını bir kez daha gösteriyor. Nasıl her bağlaşma birilerine karşı ise, gerici Kürt-Türk bağlaşması da tarihsel olarak, öncelikle Anadolu'nun Hristiyan halklarına ve daha sınırlı ölçüde Osmanlı'yla çatışan komşu devletlere (Çarlık Rusyası, İran vb.) karşı olagelmıştır. Ama PKK özgülünde konuşacak olursak, Kürt feodallerinden devralınan bu Ermeni-karşıtı ve Hristiyan-karşıtı önyargının kuruluşundan itibaren, yani "Ermeni sorunu"nun gündemin yakıcı bir maddesi olmadığı o günlerde bile bu örgütün programatik görüşlerine damgasını vurduğunu söyleyebiliriz. Abdullah Öcalan'ın tartışılmaz yönetici konumuna yükseldiği günlerden çok önce kaleme alınmış olan ve PKK için bir manifesto niteliği taşıyan 1978 tarihli bu belgenin üçüncü basısında şu satırları okuyoruz:

"Yunan-Makedonyalı'lar, Ermeniler, Romalılar, Partlar ve Sasaniler, köleci dönemde Kürtler'in memleketini sürekli işgal eden ve aralarında bir savaşı alanına dönüştüren kavimlerdi." (Kürdistan Devriminin Yolu/ Manifesto, Köln, Weşanen Serxwebun, 1984) Zaman zaman ancak küçük krallıklar ya da beylikler kurmayı başarabilmiş olan Ermeniler'i, Büyük İskender'in Yunan-Makedon, Roma ve Sasani imparatorluklarıyla aynı sepete koyarak "işgalci" olarak gösteren Manifesto, daha sonraki yüzyıllar için de selektif bir tarih yazımına imza atıyor. Özelde Hamidiye Alayları'nın ve genelde Kürt

emirlerinin ve aşiret reislerinin Osmanlı sultanlarıyla elele Anadolu'nun gayrimüslim halklarına karşı gerçekleştirdikleri kıyımlara değinmemeyi yeğleyenManifesto, doğal olarak bu güçlerin 1915-16 döneminde yaşanan korkunç trajedide oynadıkları rolü de görmezden geliyor. Söz konusu belgede bu konuda yazılanlar şu satırlardan ibaret:

"Bu plnlara göre, Kürdistan, İngiltere ile Fransa arasında paylaştırılacaktı. Kurulması plnlanan Ermenistan'a da Kürdistan'ın Kuzey bölgesinin önemli bir kısmı bırakılıyordu." (aynı yerde, s. 110) Kemalistlerin bu kuşkulu ve doğruluğu tartışmalı argümanı, Kürt halkını kendi "ulusal kurtuluş" savaşlarına yedek güç olarak katmak için kullandıklarını bilmeyen ya da unutanManifestoyazar(lar)ı, daha sonra şunları söylemekle yetiniyorlar:

"Bu yıllarda, çok cılız da olsa oluşan Kürt milliyetçiliğine yaşam hakkı tanımayan İttihat ve Terakki Cemiyeti, savaş yıllarında 600,000 Kürdü- çoğu Toroslar'da öldü- zorla iskna tbi tuttu. Ermeniler'i büyük bir katliamdan geçirdi." (aynı yerde, s. 113-14)

Devamı için tıklayın